

به نام خدا
 دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه
 مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
 برنامه دوره (Course Plan)

نیمسال: اول	سال تحصیلی: 94	پرستاری و مامایی
نوع واحد: نظری	تعداد واحد: 1	نام واحد: پرستاری بیماری های داخلی جراحی - اختلالات سیستم محافظتی - سیستم خونساز
ترم:	مقطع: کارشناسی	رشته: پرستاری
مدرس: خانم اسعدی	محل برگزاری: دانشکده ی پرستاری و مامایی	پیش نیاز: پرستاری داخلی جراحی 1 و 2 و 3

شرح درس

این درس سیستم محافظتی (خونساز) را مورد بحث و بررسی قرار می دهد. ضمن تدریس این درس به دانشجو کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از مفاهیم و فرایندهای پرستاری و مهارت های خلاق خود به مراقبت از مددجویان مبتلا به اختلالات مربوط به سیستم خونساز و ایمنی بدن بپردازد.

هدف کلی

دانشجویان با استفاده از توانمندی علمی و عملی خویش بتوانند برای بیماران با اختلالات سیستم خونساز برنامه مراقبتی - آموزشی مناسب طراحی، تدوین و اجرا نمایند.

اهداف اختصاصی

الف) در حیطه ی شناختی

در پایان دوره دانشجو باید بتواند:

- 1) آناتومی و فیزیولوژی بخش های مختلف سیستم خونساز را شرح دهد.
- 2) عملکرد انواع سلول های خونی را توضیح دهد.
- 3) علائم بالینی و معاینات فیزیکی در بیماران مبتلا به اختلالات سیستم خونساز را بیان کند..
- 4) انواع آزمایشات خون و مقادیر طبیعی آنها را بیان کند.
- 5) کم خونی و علل ایجاد آن را شرح دهد.
- 6) انواع کم خونی های هیپوپرولیفراتیو را نام ببرد.
- 7) علائم، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در کم خونی ها را شرح دهد .
- 8) کم خونی فقر آهن و علل ایجاد آن را توضیح دهد.
- 9) انواع کم خونی های همولیتیک را نام ببرد..
- 10) تالاسمی و انواع آن را شرح دهد.
- 11) علائم، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در تالاسمی را توضیح دهد.
- 12) پلی سایتمی را تعریف کرده و انواع آن را بیان کند .

- 13) لکوپنی (نوتروپنی و لنفوپنی)، علل، تشخیص، تدابیر پزشکی و تدابیر پرستاری در این اختلالات را شرح دهد.
- 14) سرطان خون را تعریف و طبقه بندی کند.
- 15) علائم، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در سرطان خون را توضیح دهد.
- 16) لنفوما را تعریف و طبقه بندی کند.
- 17) علل، علائم، تشخیص و تدابیر طبی در لنفوما را توضیح دهد.
- 18) تدابیر پرستاری در لنفوما را شرح دهد.
- 19) مولتیپل میلوما، علل، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در این اختلال را شرح دهد.
- 20) هموستاز طبیعی را تعریف کند.
- 21) ارزیابی بالینی سیستم هموستاز در بیماران را توضیح دهد.
- 22) اختلالات هموستاز (اختلالات خونریزی دهنده) را طبقه بندی کند.
- 23) علائم، تشخیص و تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در پورپورای ترومبوسیتوپنیک ایدیوپاتیک را شرح دهد.
- 24) علائم، تشخیص و تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در پورپورای ترومبوسیتوپنیک ایدیوپاتیک را شرح دهد.
- 25) علائم، تشخیص و تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در هموفیلی را شرح دهد.
- 26) روش های دارویی مورد استفاده در اختلالات سیستم خونساز مورد بحث قرار دهد
- 27) فراورده های خونی را نام برده و خصوصیات آنها را شرح دهد.
- 28) واکنش های انتقال خون و عوارض احتمالی و درمان آنها را شرح دهد
- 29) مراقبت های پرستاری در ترانسفوزیون خون را شرح دهد.
- 30) پیوند مغز استخوان را توضیح دهد.

ب) در حیطه ی روان – حرکتی

در پایان دوره دانشجو باید بتواند:

- 1) برنامه ی مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به کم خونی تدوین کند.
- 2) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به کم خونی فقر آهن تدوین کند.
- 3) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به کم خونی سلول داسی شکل تدوین کند
- 4) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به تالاسمی تدوین کند.
- 5) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به پلی سایتمی تدوین کند.
- 6) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به سرطان خون حاد تدوین کند.
- 7) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای بیماران مبتلا به اختلالات پلاکتی تدوین نماید.
- 8) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای بیماران مبتلا به اختلالات فاکتورهای انعقادی تدوین نماید.
- 9) برنامه مراقبتی – آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به پیوند مغز استخوان برنامه ریزی و تدوین نماید.

ج) در حیطه ی نگرشی

دانشجو باید بتواند:

- 1) در بحث ها گروهی به طور فعال شرکت نماید.
- 2) در کلاس های نظری به طور منظم حضور داشته باشد.
- 3) مرتبط با موضوعات درسی مطالعه داشته باشد.
- 4) در قبال انجام و تحویل تکالیف محوله احساس مسوولیت نماید.
- 5) در فعالیت های گروهی در کلاس همکاری کند.

امکانات آموزشی

▪ ویدئو پروژکتور، کامپیوتر و تخته ی وایت بورد و مژیک

مدرس

▪ هاله حاتم گویا

منابع اصلی درسی

- ❖ پرستاری داخلی جراحی قلب و عروق و خون (2010) برونر سوارث. ترجمه محمد علیها ژاله، عاصمی صدیقه، ویرایش سالمی صدیقه. تهران . نشر سالمی. 1389.
- ❖ ابوالقاسمی، حسن و پورملک آرا، دلارام. کاربرد بالینی خون و فرآورده های آن تهران، چاپ سمارنگ. 1380.
- ❖ هاریسون و سیسیل بیماریهای خون و انکولوژی ترجمه آیتی فیروزآبادی محمد، تهران انتشارات اندیشه رفیع. 1383.
- ❖ بلاک. هاوکس – پرستاری داخلی جراحی، جلد اول، ترجمه گروه مترجمین دانشکده پرستاری و مامایی اصفهان. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. 1385
- ❖ smeltzer B, Suzanne C. Brunner and Suddarth, s Textbook of medical – surgical nursing. 11th Philadelphia: lippincott, 2008.
- ❖ Phipps' Monahan & etal "Medical –Surgical nursing Health and illness perspectives seventh –Edition ; CV Mosby 2007
- ❖ Black JM, Hawks JH, Keene AM. Medical-Surgical nursing; 2005.

حوزه ی ارزشیابی

❖ پرسش و پاسخ در ابتدای هر جلسه در مورد مباحث تدریس شده در جلسه ی قبل

❖ برگزاری امتحان میان ترم

❖ نحوه ی محاسبه ی نمره ی پایانی:

- | | |
|---------|--------------------------------------|
| 1 نمره | ○ حضور به موقع در کلاس و نداشتن غیبت |
| 1 نمره | ○ شرکت فعال در کلاس و مشارکت گروهی |
| 5 نمره | ○ امتحان میان ترم |
| 13 نمره | ○ امتحان پایان ترم |

مدرس:

خانم اسعدی

جدول زمانبندی ارائه برنامه درس پرستاری اختلالات سیستم محافظتی - سیستم خونساز

تاریخ	جلسه	عنوان مطالب بر اساس سرفصل	اهداف ویژه ی رفتاری- انتظار می رود دانشجو در پایان درس قادر باشد :
	معارفه	<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی مدرس و دانشجویان ❖ معرفی منابع اصلی درس ❖ تبیین حوزه ی ارزشیابی دانشجویان و نحوه ی محاسبه ی نمره ی پایانی ❖ ارائه ی طرح درس و مروری بر سرفصل دروسی که در طول ترم تدریس خواهد شد. 	
	اول	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم خونساز (سلول های خونی شامل گلبول های قرمز؛ سفید و پلاکت ها) ❖ بررسی و شناخت بیماران دارای مشکلات سیستم خونساز ❖ آشنایی با روش های تشخیصی اختلالات سیستم خونساز (آزمایشات خون و اسپیراسیون مغز استخوان) 	<p>1. آناتومی و فیزیولوژی بخش های مختلف سیستم خونساز را شرح دهد.</p> <p>1. عملکرد انواع سلول های خونی را توضیح دهد.</p> <p>2. علائم بالینی و معاینات فیزیکی در بیماران مبتلا به اختلالات سیستم خونساز را بیان کند..</p> <p>3. انواع آزمایشات خون و مقادیر طبیعی آنها را بیان کند..</p>
	دوم	<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با انواع کم خونی ها و تدابیر پرستاری ❖ آشنایی با کم خونی های هیپوپرولیفراتیو ❖ کم خونی فقر آهن ❖ کم خونی در بیماری کلیوی ❖ کم خونی در بیماری مزمن ❖ کم خونی آپلاستیک ❖ کم خونی مگالوبلاستیک ❖ سندرم میلودیس پلاستیک (MDS) 	<p>1. کم خونی و علل ایجاد آن را شرح دهد.</p> <p>2. انواع کم خونی های هیپوپرولیفراتیو را نام ببرد.</p> <p>3. علایم، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در کم خونی ها را شرح دهد.</p> <p>4. برنامه ی مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به کم خونی تدوین کند.</p> <p>5. کم خونی فقر آهن و علل ایجاد آن را توضیح دهد.</p> <p>6. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به کم خونی فقر آهن تدوین کند.</p>
	سوم	<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با انواع کم خونی های همولیتیک ▪ انواع ارثی: <ul style="list-style-type: none"> ❖ کم خونی سلول داسی شکل(سیکل سل آنمیا) ❖ تالاسمی ❖ کمبود گلوکز - 6- فسفات دهیدروژناز ❖ هموکروماتوز ارثی ❖ اسفیروسیتوز ارثی ▪ انواع اکتسابی: <ul style="list-style-type: none"> ❖ کم خونی همولیتیک ایمنی و نوع غیر ایمنی واسط ❖ هموگلوبینوری حمله ای شبانه ❖ میکروآنژیوپاتیک 	<p>1. انواع کم خونی های همولیتیک را نام ببرد..</p> <p>2. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به کم خونی سلول داسی شکل تدوین کند.</p>

	❖ همولیز درجه ای قلب		
<p>1. تالاسمی و انواع آن را شرح دهد.</p> <p>2. علائم، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در تالاسمی را توضیح دهد.</p> <p>3. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به تالاسمی تدوین کند.</p>	❖ آشنایی با تالاسمی و تدابیر پرستاری	چهارم	
<p>1. پلی سایتمی را تعریف کرده و انواع آن را بیان کند.</p> <p>2. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به پلی سایتمی تدوین کند.</p> <p>3. لکوپنی (نوتروپنی و لنفوپنی)، علل، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در این اختلالات را شرح دهد.</p>	❖ آشنایی با پلی سایتمی ❖ آشنایی با لکوپنی	پنجم	
<p>1. سرطان خون را تعریف و طبقه بندی کند.</p> <p>2. علائم، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در سرطان خون را توضیح دهد.</p> <p>3. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به سرطان خون حد تدوین کند.</p>	❖ آشنایی با انواع سرطان خون و تدابیر پرستاری	ششم	
<p>1. لنفوما را تعریف و طبقه بندی کند.</p> <p>2. علل، علائم، تشخیص و تدابیر طبی در لنفوما را توضیح دهد.</p> <p>3. تدابیر پرستاری در لنفوما را شرح دهد.</p> <p>4. مولتیپل میلوما، علل، تشخیص، تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در این اختلال را شرح دهد.</p>	❖ آشنایی با لنفوما و تدابیر پرستاری ❖ آشنایی با مولتیپل میلوما	هفتم	
<p>1. هموستاز طبیعی را تعریف کند.</p> <p>2. ارزیابی بالینی سیستم هموستاز در بیماران را توضیح دهد.</p> <p>3. اختلالات هموستاز (اختلالات خونریزی دهنده) را طبقه بندی کند.</p> <p>4. علائم، تشخیص و تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در پورپورای ترومبوسیتوپنیک ایدیوپاتیک را شرح دهد.</p> <p>5. علائم، تشخیص و تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در پورپورای ترومبوسیتوپنیک ایدیوپاتیک را شرح دهد.</p> <p>6. علائم، تشخیص و تدابیر طبی و تدابیر پرستاری در هموفیلی را شرح دهد.</p> <p>7. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای بیماران مبتلا به اختلالات پلاکتی تدوین نماید.</p> <p>8. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای بیماران مبتلا به اختلالات فاکتورهای انعقادی تدوین نماید.</p>	❖ آشنایی با بیماری های خونریزی دهنده و تدابیر پرستاری ❖ پورپورای ترومبوسیتوپنیک ایدیوپاتیک ❖ هموفیلی ❖ سندروم انعقاد منتشر درون عروقی	هشتم	
<p>1. روش های دارویی مورد استفاده در اختلالات سیستم خونساز مورد بحث قرار دهد</p> <p>2. فرآورده های خونی را نام برده و خصوصیات آنها را شرح دهد.</p> <p>3. واکنش های انتقال خون و عوارض احتمالی و درمان آنها را شرح دهد</p> <p>4. مراقبت های پرستاری در ترانسفوزیون خون را شرح دهد.</p> <p>5. پیوند مغز استخوان را توضیح دهد.</p> <p>6. برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرایند پرستاری برای مبتلایان به پیوند مغز استخوان برنامه ریزی و تدوین نماید.</p>	❖ دارودرمانی در اختلالات سیستم خونساز ❖ ترانسفوزیون خون و فرآورده های خونی ❖ پیوند مغز استخوان	نهم	

